

НОГООН ТЭЖЭЭЛЭЙ УРАСХАЛ

АДРЕС:

ИВАЛГЫН ТУРШАЛГА-
ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫН АЖАХЫ

ТЭЖЭЭЛ үйлдвэрлэлийн үндэсний хайжаруулах, адууна малаа шэмтэй, али бүх талархаа хүсэлдүүлэгдэхэн эрхм шанартай тэжээлээр хангах гэсэн КПСС-ий XXVI съездын шийдвэрийн бэлтгэлтэй туслах манай туршалга үйлдвэрлэлийн ажлын коллективүүд энэ жилд янгал оролдож байна. Хайбарын тарилгын хүдэлмэрийг эхитэйгээр, богино болсоор, агро-техническ дээд хэмжээнд үнэргэгдэж, гандангийн ула-рилтай манай ажлын эрхэ байдлаа тавиха, баян урга-са үргэмээр ургамалнуудай та-рилгын үргэгдэх хэмжээгнүүд автаа.

Байгша ондо түрүүлэхээ тохилго ридкэ шэнхисэтэй хо-лико таряагдн. Тийхээд гек-тар бүрид 1 центнер шэнхи-м, 15 килограмм редькин үрээ таргдан байгаа. Энээ-гээр ногооны гурил, брикет хүүдээр харвалгадан юм. Мүн рапс ногоон 62 гектар тургуулагдаа. Тэрэн зарим хувьны үрээнд хургадхаар убагданах.

Ажлынхны дүрбэн өдөл-нин гурбинны тэжээл үйлд-вэрлэх, нэгдний элмтэ үр-нэ ургуулаха арга гол шг-лэлтэй. Нэгдний өдөлчин (Эрхм) гэдэг. Ч. И. Бардунеев бүхдөө тэжээл үйлдвэрлэ-гээр мэргэжлэх. Эднээд 1530 гектар сабшалан, 960 гектар тэжээл ургамалнууд даалганах. Энэ өдөлчин дэ-х үбнээ бэлдэхдээ, санаж барагдана, ногооны гурил гаргана.

Урда жэлүүдэй ган газар сагай бэрхшээлүүднөө хараа-да, абн энэ жилд сабша-лан, таряалгана үнэлэ хэ-рэгтэ эхэн антарл кандуу-лагдана байна. Ажлынхны мүнөө үедэ 3300 гарм гек-тар үнэлэгдэх сабшалантай, мингэд гектар илээ таря-лантай, 1700 гарм гектар үнэлэгдэх хайжаруулагдамал бэлдээрхтэй гэхтү, али бү-хдөө 6164 гектар үнэлэгдэ-

Ажалай, дайний ветеран коммунист, Ивалгын посело-ково Советэй депутат Георгий Степанович Коулин туршалга-үйлдвэрлэлийн ажлахы да луговодоор хүдэлнэ. Жэлээ жилд үбнэ ногооны үндэр ургаса туулажа, маг-таал хайрада хүртэнэ. Нё-дондо намартаа зуун гектар сабшалангаа найса уналтаа. Үнэргэн хайраа дааж бай-даг бүх 274 гектар сабша-лангаа үтгэжүүлнэ, гурба дахин ундауулан байна. Энэ сабшалан дээрээ ху-рагдана ногооноор санаж даалгана. Гектарай дунда ээргээр 100 центнер ногоон тэжээл абагдан байна. Тэ-рээний сүт үшөө хоёр луго-вод ажалдаг. Үнэргэн жил-дэй дундээр СССР-ий ВДНХ-гай Хүндэт Диплом олгог-доо.

Н. ДРИГЕНОВЭН фото.

ШЭМЭТЭЙГЭЭР, ШАНАРТАЙГААР БЭЛЭДХЭГДЭНЭ

даг газартай гэж тоотой. Уна-луурингийн ханаауудай утан 150 километр болодог. Энэ жилд 7 километр уттай ха-наа батаа үнэлэгдэх саб-шалангаа 400 гектаргаар үр-гэгдэнэ байна.

Сабшалангай гол түлэв нү-бэг, ханаабаар өрхөн унша тула табига ундауулагдадаг. Тарялан үнэлэхдээ хэрэгтэй уна саадаг 17 агрегат, бу-луур 4 станци бий. Эдэ бү-гдээ дүүрэн хүсвэрн хүдэл-гээ гэж оролдогдонон бай-на. Энд манай ахмад ме-литоратор Нестер Георгиевич Богдановай, ажалай ба дай-най ветеран Георгий Степа-нович Коулин, Петр Ин-нокентьевич Еремеев даадаг олон луговодоор аша га-баа хэж. Эднээрий хүсэл орол-долгоор лэ энэ ган газар дээр сабшалангай урга-са янгал байга гэжээ.

Луговодоор эвэлнүүднэ томодоом, тусгаар ажалла-х луговодоор болгоомойн ил-лээдэ хайр дун харуулаа. Үнэргэн, гурбадхи өдөл-чин 7 луговодын П. И. Ере-меев хүтэлбэрлэгдэ. Эднээ-рээ ажалнэ эхмхдээхэнэй түлэв тэрэнэй салм дээр 15 процент нэмжэ түлэгдэ-нэ. Эднээрий хүсвэр сабша-лангаа хоёр удаа, 1600 гек-тарын гурбадхи уншаа үр-гэгдэнэ байна. 2200 гек-тарта минеральна үтгэжүүл-гэ оруулагдаа.

Хэди тимжэ байбаше зу-най эхээр хур бороо хомер-доо, орооно таряанай, куму-руза болон бусад ургамал-нуудай гарсаа тон биригтэй. Унгалдаг газарта таргид-наа хартааа, сөөхий ур-гаса янгал байн.

ИМЭ байдлаа ажалын-гаа сабшалан, таряалан дээр урган бүх үбнэ но-гоо, тарилм ургамалнууд-дэ сар сооно, эрхм шана-ртайгаар хуржаа абаад, най-наар хадаглаа, хоролтодо оруулхгүй гэжэ оролдоно байна. Тийхээд тэжээл бэ-лэдхээд түрүү онл арга-нууднэ үргээр хэрэгдэнэ.

Нн түрүү үбнэ хуралга-хуй хэсгэл, энд бүхдөө үбнээхээ 5 зөөно ажалла-на. Үбнээхээ хүдэлмэри бү-хдөө тооной оньжороруу-лагданах. Зөөно бүхэнд тра-ктор, комбайнууд, тармуур-нууд, балал үбнэ сулгуу-луу, нурлал машиннууд бий.

Бурядай АССР-ий Верховно Советэй депутат Цыден-Дор-жо Базарович Бадмаевий даадаг зөөно үбнэ шнэ-р аргаар хуржаа байна. Ха-таагдана үбнэ рулон болго-дог ПРП-1,6 түхэлэй хоёр ма-шина абаха, тэрэнхэ түрүү-хнхээ хүдэлгээдэ байна. Энэ дүршэл шадабери эхэ-тэй механикатор Ц. Д. Ба-дмаевын эдхи хэсгэлээ та-бижа байна. Мүнөө үедээ энэ зөөно 1100 центнер үбнэ имэ-рулон болгодо, эмэ хаше-руудай комплексн газар хү-рилжэ байхтэй.

Үбнээхээ зөөнонуудай дун-да дэлгэрэн социалист му-ри-сөөнд гурбадхи өдөлчин В. С. И. Огоговой, Николай Жамбалович зөөнонууд тү-рүүлжэ абана. Эдэ зөөнонууд не-дондоной эхэ усынхнөө 2-3 дахин энэ үбнэ бэлдэ-

хээд, түсбэт даабарна хөхө-дөхө ойртонхой. Түрүүлэй мэдээгээр ажалынхны бүх дээрээ 10 мянга гаран центнер үбнэ бэлдхээд бай-на. Энэнийхэ не-дондонойхоо хоёр дахин энэ болоно. Тий-гээ энэ жилд 28 мянга гаран центнер үбнэ бэлдхээ тү-сбэт даабарна үлүүлэн дүүр-гээ аргатай болодо байна.

Мүнөө жэлд санаж дара-ха хүдэлмэри ургашаггаар абуулагдаа. Энд бүхдөө гурбан зөөно ажаллаа. Эд-нээрий хүсвэр 5 мянга гар-ман тоноо санаж даалганах байна. Энэнийхэ не-дондоной-хитой сасуулбал, 1600 тоно-ноор энэ болоно. Санаж да-рах мурсыөөнд Иннокентий Константинович Астраханцев зөөно түрүүлжэ гаранхай. Эд-нэр 3300 гаран тоноо санаж даалганах. Тийгээ түсбэт даа-барингаа хөхөднэ үлүүнэ дүүргэнэ.

Найн шанартай санаж дара-ха талаар манай ажлахы ба-ян дүршэл шадабери бол-сонхой. Энэ жилд гол түлэв сабшалангай ногооноор санаж даалгана. Шэмтэ энэ тэжээ-лнэ найнаар хадагалхын тула түс бүрээ 500 тоноо орохо шулуун траншейнүүд түхээр-гдэнэ. Иймэ траншейнэ нэг-хоёр үдэрэй туршада ногоо-тоо дүүргэдэ, найса нгта-руулан дараанай удаа плен-коор хушаад, дээрнэ 40 сан-тиметр зузаан хургайг хн-дээд бэлдхэг болоодой. Энэ ушарта санаж найнээр хадагалдаг, үлүү энэ үрл-тэд оролдоггүй байна. Ур-днэ пленкэ дээр шорой хөхөдө, тэрэнхэ үблэдэ са-хнэ хүндэ хүсэр байбашаа гадна, тэжээлэй холлидоо, нилдээ энэ хувины халга-даг байн юм. Мүнөө тимжэ юмнэ үзэгдэхээ болоо. Бай-гша ондо 8 мянга тоноо санаж даалгана түсбэт даабар дүүр-гээ байна. Бүххэ санаж даа-химхээ зүйлүүднэ нэмжэ, шэмэ шанарын дээшлүүл-гэ байна.

Ногооны витаминна гурил, гранула, брикет гаргах долоон хоной даабар найнээр дүүр-гэнэ энэ жилд 50 түхээр гү-аа, ннэ зэрэ конин шнэ үтгэ-дэ байна. Ногоон тэжээл эх-дээ зөөнэ автотехникийн жо-лоодоно арбан хоног бүхн-дэ — 10 түхээр, сөөкой дун-гаар — 25 түхээр үтгээр хараалданах.

Эдэ бүгдээхэ гадна тэжээл бэлдхээхэ онсо шалгархай механизаторнууд, жоолошол, хүдэлмэрихэд хүндэлэлэй гра-моор, 25 түхээр мунгөөр шалгардаа, гэр бүлэднэ ба-р бөксөлөнхэй телеграмме элгээгдэнэ. Тийхээд зөөно-гой гашууд ханаагүй, харин хахариин, хонхор, намга габ-шан ногоо хэр найнаар саб-шан абаха, ажалай мурам-ямар бэ гэжэ зээбөл хара-садаг байна.

Гадна тэжээл бэлдхээд дэ-бэрээ ажалтайгаар бэ-лүүлжэ арга олгонон өдөл-чин эхмхдээ, агрономууд, тоо бүридхэгшэд, мэс-тер-наладчингууд, зээ бэлдх-шэд мүн лэ мунгэн шанда хүр-тэдэ байна.

БАЙШЛА ондо үбнэ ногооны ургаса харалсаа, найн ша-нартай тэжээл бэлдхэхэн хүнүү-дэ урмашуулаха хүсэлтэйгээр хүдэлмэрихэд ажалай түлэ-нэ хувианга тааруулан бай-на. Тийхээд зөөно бүхн-дэ даалгана сабшалан бол-лон таряалангай ургаса, зөө-ной хүдэлмэрин хэр зэргэ оньжороруулагдахын хараа-да абагдан байха юм. Жээхнэ, гэр хажуураар сабшадана, ху-раахда хүндэ, муу газарнаа

Эдэ бүгдээхэ гадна 5400 центнер набшана тэжээл бэ-лэдхээдэ. Энд Ивалга тос-хой, Улаан-Уд хотын пред-приятинууд, эмхи зургаа-нуудай коллективүүд ахабтар энэ тула хүрөө гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ивалга-а Советск районгой, Бурядай Хүдөө ажлын эрдэм шинж-лэлийн институтай, мелиор-ацин ба үбнэ ажлын эмхи зургаануудай, 1-дхи ба 13-дхи ГПУ-гай коллективүүд эх-итэйгээр, оролдосойгоор ажаллаа, түсбэт даабарна ургашаггаар дүүргэнэ бай-на. Жээхнэ, ГПУ-гай кол-лективүүд набшана тэжээл

абтаган үбнэний центнер бүх-нэй түлөө 2 түхэрийг 67 мунгэн түлэгдэнэ. Тийн гектарай 19 центнерээ дээш ургасатай сабшалан дээрээ онлон ар-гаар хургадана абтаган үб-нэний центнер бүхнээ 46,4 мунгэн түлэгдхөөр тогтоог-донхой. Мүн нимэрхүүгээр са-наж даалгана, ногооны гу-рил болон брикет гаргашаа ажалай түлөөнэ тодорхойло-дон байха юм.

Эрхм найн шанартай үбнэ, санаж, силос бэлдхэхээд ажалай түлөөнэ классын ээ-рээр 50—40—30 процент дээ-гүүр түлэгдэнэ. Ногооны гу-рил 1-дхи классай түлөө — 80 процент, 2-дхи классай — 40, 3-дхи классай — 40, 4-дхи классай — 25 процент нэ-мэлтэ түлбэри үгэнэ. Зүгээр хүдэлмэрихэн бүхнэй нэмэлтэ түлөөнэ сөөон дотор на-рын салнхаа дээш бэшэ бай-хаар тогтоогдонхой.

Тийхээд хамта шанар муу-тай тэжээл бэлдхэхээд ажал-лай түлөөнэ 15 процентээр доошлуулагдахаар хараал-данхай.

Үбнэ хуралгада, санаж, си-лос дарагдаа, ногооны гу-рил гаргалгада хүдэлмэн, тэ-жээл бэлдхэхэ түсбөө 90 процентээр доош бэшэ дүүр-гэнэ зөөногой гашуун бүхн-дэ түлбэригээр 10 центнер үбнэ нэмэлтэ түлөөнэ болго-но үтгээр шнхдхэгдэнэ.

Тэжээл бэлдхэхэ хүдэлмэ-рийн найнаар эхмхдэхэ, тэ-рээнд наад хүрэгдэн дута-галнууд дэри усадхаа зо-рингоор ажалын ахмад мэргэ-жлэдэ зөөно бүхнээ даал-ганахтэй. Тэднээрий хүнэн ав-томобильнуудта рачи тодог-доом, хэрэгтэй сага ажалын дирекцитай, диспетчэтай хөө-рлэдхэ, шухала мэдээлэл үгэ-хэ аргатай болонохой.

Энэнь гадна ажлынхны үл-гөөнэй 6-наа хүннэ 12 час хүртэ автотехникийн тусгаар хургууд даажуулаа. Эднэр үб-нэ тэжээл хулууха, зүбшлүг-гээр ногоо сабшаа абад-лал тэмдэгдэ байна.

Хэди тимжэ байбаше, манай хүдэлмэрихэд дутагалнууд олон ушарна. Мүнөө үедэ тэжээл-нэ шанары шалгах хэрэгтэ наад хургадэнэ. Манай ОПХ-гай тэ-жээлэй шанары Хүдөө аж-лын эрдэм шинжлэлийн шнэ институтай лаборатори шал-гаар тогтоогдонхой. Тэд энэ лаборатори хүдэлжэ халаха-дуй. Тэжээлэй шанар тодор-хойлодо: Ивалгын республик-нэ агрохимлаборатори шал-гуула гэхээд, тэднээр өрсөнэ. Энэ тэжээл бэлдхэхээд хү-дэлмэрихэ зүбөөр сэгнэхэ, ажа-лайн түлөөнэ үгэхэ хэрэгтэ тодоор хүргэнэ бууу. Энэ асуу-далы республикийн Хүдөө аж-лын министрство түргэн зуу-ра шнхдхээ бээ гэжэ най-дагдана.

Хойто жэлүүдэ адууна ма-лаа шэмтэй найн тэжээлээр хүсэд хангадаг болохын тула мүнөөнхөө хэмжээ абажа за-ххаа болонод. Энэ жилдэ үрлэхүй байн дээрээхээ куу-за, донник ногоо гэхээ мүнэ тэжээлэй ургамалнууднэ та-рйагдэнэ. Саашада эдэ ур-галуудай үрлэ өөлөөдө үйлдвэрлэгдэ болоно, тусгаар мэргэжлэднэ энэ хүдэлмэ-рихэд табижа хэмжээгнүүд аба-жа байна.

Таряалангай ургаса хойшо-доо дээшлүүлжэ зорилгоор энэ жилдэ сабэр, найн паар ха-дагдэ байна. Энд паар ха-дагдэ, эднүүдэй, үтгэжүүл-гээр 10-700 түхээр тракторай тус-гаар механизаторнууд табидаа.

Энэ тракторист бүхнээ 200 гектар паар даалганахтэй. Па-гай хэр найнаар бэлдхэгдэ, байнхнэ мэргэжлэдхээ, ме-ханизаторнууднаа бүридлэн комисс нара бүхнээ шал-гаа байдаг болонохой. Энэний ашаар паар хэээ хэээнийх-нэ найн шанартайгаар бэлд-хэг байна.

Мүн урда жэлүүдэй дүй дүршэл дээрээхэ харалсаа, сабшаланга намартаа найнаар уншаа гэжэ бэлдхэг байна.

Эдэ бүхэ хэмжээгнүүднэ бэ-лүүлхэн ашаар саашада нийтн болон эрхэтэдэй ху-бин адууна малын найн ша-нартай тэжээлээр хангах гэ-хэн КПСС-эй XXVI съездын эрмэлзлүүд бодото дээрээ дүүр-гэхээ гэжээ.

Л. БУРКОВ,
Ивалгын туршалга-үйлдвэрлэлийн ажлын директор,
Н. СОБОЛЕВ,
ОПХ-гай ахмад агроном.

Ивалга тосхонгоо гараад, баруун хой-шоо ябахатай сасуу харгын захаар то-мо томо бухалууд, тэндэ ажаллажа бай-нан хүнүүд, трактор, машиннууд оо-ролдоно. Иншэ дүтээд эри гэхэд, тэ-дэ ооохойнуудай бухал баш, харин үбнэ тусхан машинаар оролдохон руло-нууд байшоо.

Энэ шнэ аргаар нонирхоно, зөөно даашатай, үбнээхэн хөөрлэдхэ, хай-шан гэжэ нимэ рулонуудай бэлдхэгдэ байнхатай табилажа, манай фотоко-рреспондент С. Балдуев зурагууднэ буу-гаа.

Хура бороогой наатуулаагүй үр-тэ нимэ 80 рулон хүртэрг гаргалдаг, гэжэ Цыден-Доржо Базарович мэд-дэ.

Харааар байтарнай ГАЗ автомашин-нууд, ашаа тээдэг КУН-10 бий боло-но, рулонууднэ тээжэ ороно. Иймэ авто-машин кузов соо гурбан рулон арга-шамай багтаа (доохи зураг).

Нёдондо үбнээ 15—20 кило-грамм болон янгалнаа нэмдэ, — суута механизатор наанаада оруу-лан — Тийхээхэнэй хүдэлмэрихэд олон үр-лэтэй болонох юм. Харин мүнөө руло-нууднэ гаргахдаа зохи, ажал га-тай байна.

Рулонууднэ тээхэн автомашинууд, жоолошол эмэ хашагуудай комп-лексн газар хүрнэ, ашаагаа шэгнүү-дэ тэрээд буулгаархна. Ондо найн КУН-10 түхээрлэтэй тракторист Дондукович Нинаев рулонууднэ үр-жэ, хүри болон табна. Асаран хн-нэ комплексн цехэй начальник Ми-шил Самбуевич Очиров тушаалаа аба-на.

Сабшалан дээрнээ рулонуудай ту-луулагдажа абаашагданахын нүүлээр тра-кторист гэгдэнэ үбнэ тармажа, тэр-нээдэ түмээр хэднэн энэ аарба со-гуулуна. Ашаанай дүүрхээдэ ру-лоны рулонуудай сөөмогдо байнэ зарта абаашаа, хүрнүүднэ оройла-на.

Энэ хүрнээ 600 гаран центнер ү-бнэ ороно. — гэжэ М. Очиров хой-мистр утгатай сөөмо тээшэ зааба. — Хү-рнэ байнаар оролоод, дээрнээхэ цех-көр хушаархна нааатай бай.

Үбнэ нигэжэ хадагалха шэмэ, ш-нарнй адалдахагүй, зохид лэ байха б-эргэй. Тэд энэнь үблэдэ янгал аба-ха, наадаа эдхуухэ болонот гэжэ асу-хдаа, цехэй начальник нигэжэ харуу-са.

Байнал КУН-10 машинаар рулон-тай таби, тэжээл хэршэдэг НРТ түхээр-гээр жэлнээдэ, транспортроор ил-лэй байра руу оруулагдаха юм. Мүнэ нимэ түхээрлэхүүднэ бэлдхэг дүр-гэхээ байна.

Рулонууднэ бэлдхэ хүдэлмэри үр-лэжлээр, Энэ шнэ аргын бууло найн байнхнэ ажалын хүтэлбэрлэдхэ, мэ-ржэтэдэ, үбнээдэ ойлгожо абагхай.

Байгша ондо адагын гурбан мян-ган центнер үбнэ рулон болон яста-даа харалдагдана. — гэжэ ОПХ-н ахмад агроном хэлбээ. — Энэ арга тэ-рлэхдэ үбнэ тэжээл үрлэтэдэ оро-гднэ, найн шанартайгаар хадагалдаг, тэрнине бэлдхэхээд гаргаша багатай.

Зүб даа, үбнэ юрын аргаар хураах-хэди шэнэн үлүү гаргаша хэгдэнэ да-у. Үбнээ бухаллаха, сомохо, тэрэнэ т-рбөлхө, үблэдэ зөөхэ хэрэгтэй боло-х юм. Энэ ушарта хэди шэнэнийн гэгдэнэ хаб. Юрөөд шэнэ аргын ш-жэтэй байнхнэ элитэ.

Манай морт.

ШЭНЭ АРГА ШЭЖЭТЭЙ

Ивалга тосхонгоо гараад, баруун хой-шоо ябахатай сасуу харгын захаар то-мо томо бухалууд, тэндэ ажаллажа бай-нан хүнүүд, трактор, машиннууд оо-ролдоно. Иншэ дүтээд эри гэхэд, тэ-дэ ооохойнуудай бухал баш, харин үбнэ тусхан машинаар оролдохон руло-нууд байшоо.

Энэ шнэ аргаар нонирхоно, зөөно даашатай, үбнээхэн хөөрлэдхэ, хай-шан гэжэ нимэ рулонуудай бэлдхэгдэ байнхатай табилажа, манай фотоко-рреспондент С. Балдуев зурагууднэ буу-гаа.

Хура бороогой наатуулаагүй үр-тэ нимэ 80 рулон хүртэрг гаргалдаг, гэжэ Цыден-Доржо Базарович мэд-дэ.

Харааар байтарнай ГАЗ автомашин-нууд, ашаа тээдэг КУН-10 бий боло-но, рулонууднэ тээжэ ороно. Иймэ авто-машин кузов соо гурбан рулон арга-шамай багтаа (доохи зураг).

Нёдондо үбнээ 15—20 кило-грамм болон янгалнаа нэмдэ, — суута механизатор наанаада оруу-лан — Тийхээхэнэй хүдэлмэрихэд олон үр-лэтэй болонох юм. Харин мүнөө руло-нууднэ гаргахдаа зохи, ажал га-тай байна.

Рулонууднэ тээхэн автомашинууд, жоолошол эмэ хашагуудай комп-лексн газар хүрнэ, ашаагаа шэгнүү-дэ тэрээд буулгаархна. Ондо найн КУН-10 түхээрлэтэй тракторист Дондукович Нинаев рулонууднэ үр-жэ, хүри болон табна. Асаран хн-нэ комплексн цехэй начальник Ми-шил Самбуевич Очиров тушаалаа аба-на.

Сабшалан дээрнээ рулонуудай ту-луулагдажа абаашагданахын нүүлээр тра-кторист гэгдэнэ үбнэ тармажа, тэр-нээдэ түмээр хэднэн энэ аарба со-гуулуна. Ашаанай дүүрхээдэ ру-лоны рулонуудай сөөмогдо байнэ зарта абаашаа, хүрнүүднэ оройла-на.

Энэ хүрнээ 600 гаран центнер ү-бнэ ороно. — гэжэ М. Очиров хой-мистр утгатай сөөмо тээшэ зааба. — Хү-рнэ байнаар оролоод, дээрнээхэ цех-көр хушаархна нааатай бай.

Үбнэ нигэжэ хадагалха шэмэ, ш-нарнй адалдахагүй, зохид лэ байха б-эргэй. Тэд энэнь үблэдэ янгал аба-ха, наадаа эдхуухэ болонот гэжэ асу-хдаа, цехэй начальник нигэжэ харуу-са.

Байнал КУН-10 машинаар рулон-тай таби, тэжээл хэршэдэг НРТ түхээр-гээр жэлнээдэ, транспортроор ил-лэй байра руу оруулагдаха юм. Мүнэ нимэ түхээрлэхүүднэ бэлдхэг дүр-гэхээ байна.

Рулонууднэ бэлдхэ хүдэлмэри үр-лэжлээр, Энэ шнэ аргын бууло найн байнхнэ ажалын хүтэлбэрлэдхэ, мэ-ржэтэдэ, үбнээдэ ойлгожо абагхай.

Байгша ондо адагын гурбан мян-ган центнер үбнэ рулон болон яста-даа харалдагдана. — гэжэ ОПХ-н ахмад агроном хэлбээ. — Энэ арга тэ-рлэхдэ үбнэ тэжээл үрлэтэдэ оро-гднэ, найн шанартайгаар хадагалдаг, тэрнине бэлдхэхээд гаргаша багатай.

Зүб даа, үбнэ юрын аргаар хураах-хэди шэнэн үлүү гаргаша хэгдэнэ да-у. Үбнээ бухаллаха, сомохо, тэрэнэ т-рбөлхө, үблэдэ зөөхэ хэрэгтэй боло-х юм. Энэ ушарта хэди шэнэнийн гэгдэнэ хаб. Юрөөд шэнэ аргын ш-жэтэй байнхнэ элитэ.

Манай морт.

Ивалга тосхонгоо гараад, баруун хой-шоо ябахатай сасуу харгын захаар то-мо томо бухалууд, тэндэ ажаллажа бай-нан хүнүүд, трактор, машиннууд оо-ролдоно. Иншэ дүтээд эри гэхэд, тэ-дэ ооохойнуудай бухал баш, харин үбнэ тусхан машинаар оролдохон руло-нууд байшоо.

Энэ шнэ аргаар нонирхоно, зөөно даашатай, үбнээхэн хөөрлэдхэ, хай-шан гэжэ нимэ рулонуудай бэлдхэгдэ байнхатай табилажа, манай фотоко-рреспондент С. Балдуев зурагууднэ буу-гаа.

Хура бороогой наатуулаагүй үр-тэ нимэ 80 рулон хүртэрг гаргалдаг, гэжэ Цыден-Доржо Базарович мэд-дэ.

Харааар байтарнай ГАЗ автомашин-нууд, ашаа тээдэг КУН-10 бий боло-но, рулонууднэ тээжэ ороно. Иймэ авто-машин кузов соо гурбан рулон арга-шамай багтаа (доохи зураг).

Нёдондо үбнээ 15—20 кило-грамм болон янгалнаа нэмдэ, — суута механизатор наанаада оруу-лан — Тийхээхэнэй хүдэлмэрихэд олон үр-лэтэй болонох юм. Харин мүнөө руло-нууднэ гаргахдаа зохи, ажал га-тай байна.

Рулонууднэ тээхэн автомашинууд, жоолошол эмэ хашагуудай комп-лексн газар хүрнэ, ашаагаа шэгнүү-дэ тэрээд буулгаархна. Ондо найн КУН-10 түхээрлэтэй тракторист Дондукович Нинаев рулонууднэ үр-жэ, хүри болон табна. Асаран хн-нэ комплексн цехэй начальник Ми-шил Самбуевич Очиров тушаалаа аба-на.

Сабшалан дээрнээ рулонуудай ту-луулагдажа абаашагданахын нүүлээр тра-кторист гэгдэнэ үбнэ тармажа, тэр-нээдэ түмээр хэднэн энэ аарба со-гуулуна. Ашаанай дүүрхээдэ ру-лоны рулонуудай сөөмогдо байнэ зарта абаашаа, хүрнүүднэ оройла-на.

Энэ хүрнээ 600 гаран центнер ү-бнэ ороно. — гэжэ М. Очиров хой-мистр утгатай сөөмо тээшэ зааба. — Хү-рнэ байнаар оролоод, дээрнээхэ цех-көр хушаархна нааатай бай.

Үбнэ нигэжэ хадагалха шэмэ, ш-нарнй адалдахагүй, зохид лэ байха б-эргэй. Тэд энэнь үблэдэ янгал аба-ха, наадаа эдхуухэ болонот гэжэ асу-хдаа, цехэй начальник нигэжэ харуу-са.

Байнал КУН-10 машина

